

FIȘA DISCIPLINEI
anul universitar 2021 – 2022

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii	Teologie Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Vocația teologică și împlinirea de sine			2.2. Cod disciplină	OLR1111		
2.3. Titularul activității de curs	Arhim. Prof. univ. dr. Teofil(Cristian) Tia						
2.4. Titularul activității de seminar	Arhim. Prof. univ. dr. Teofil(Cristian) Tia						
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	I	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	C	2.8. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat

3.1. Număr ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	14	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					3
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					5
• Tutoriat					2
• Examinări					2
• Alte activități (exersări practice)					-
Total ore activități individuale					22

3.7 Total ore studiu individual	22
3.8 Total ore din planul de învățământ	28
3.9 Total ore pe semestru	50
3.10 Numărul de credite	2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Sală dotată cu videoproiector, sistem de sonorizare pentru audiții și laptop</i>
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	<i>Sală dotată cu videoproiector, sistem de sonorizare pentru audiții și laptop</i>

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Să identifice falsele imagini despre Dumnezeu existente atât în propriul inconștient; • Să identifice metodele de terapie și corecție pentru dobândirea unui psihic robust, a unei viziuni sănătoase despre Dumnezeu și lume; • Să distingă procesele psihice specifice nașterii și creșterii credinței; • Să posede noțiunile elementare de „psihologie prenatală”, „inconștient colectiv”, „activism spiritual”, „bunăstare interioară”, „confort psihic și duhovnicesc”; • Să știe întotdeauna identifica cuvintele „cheie”, formulele „cheie” și starea emoțională predominantă a trecutului propriu; să poată face același lucru pentru interlocutorii lor; • Să poată călăuzi reconfortant și să poată consilia minimal persoanele suferinde din mediul sanitar. Să deprindă „tehnica” generală a consilierii bolnavilor și a persoanelor aflate în fază terminală; • Să recunoască temele esențiale ale dialogului religios și ale valorilor esențiale în expunerile semenilor; • Să intuiască elementele fundamentale ale unei fructuoase și constructive confruntări cu perspectiva morții; • Să cunoască modurile de „construcție” a unei solide „culturi a inimii”, evitând riscurile unei consilieri diletante: tendința de a-i domina pe ceilalți, setea de a dobândi recunoaștere publică și apreciere, dorința subtilă de a conduce; • Să determine mecanismele de fortificare a dorinței de a trăi și de a-și întări energiile/resursele epuizate de cei aflați în dificultate existențială;
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Să cunoască marile erori ale consilierii pastorale și psihologice neprofesioniste, exersându-se într-o responsabilitate matură față de semenii; • Să apeleze cu succes la toate modalitățile de consiliere a persoanelor de vârsta a treia; • Să cunoască psihogeneza personalității oamenilor care optează pentru „meserii” de ajutorare a semenului, în care e implicată sfera emoțional-umană; • Să distingă și să elimine elementele specifice manipulării în atitudinea și comportamentul propriu și al semenilor;

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Consolidarea vocației teologice și deprinderea studenților cu realitățile duhovnicești ale universului sacramental
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Dobândirea convingerii că sunt oamenii potriviți la locul potrivit; • Să fortifice „chemarea” de sus existentă și să o împlinească creator;

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
<p>1. Noțiuni elementare de Psihologie. „Psihologia Spirituală”. Statutul disciplinei în învățământul teologic românesc;</p>	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
<p>2. Exigențele auto-terapiei psiho-duhovnicești; Conștientizarea falselor imagini ale lui Dumnezeu din subconștientul individual și colectiv contemporan și demascarea lor în vederea corecției corespunzătoare: „Dumnezeul” Judecător punitiv; „Dumnezeul” morții; „Dumnezeul” contabil legalist; „Dumnezeul” eficienței;</p>	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
<p>3. Dinamica psihologică a dialogului duhovnicesc; Funcția psihologică de susținere afectivă și de acceptare a credinciosului; psihoterapia de susținere; Funcția psihologică non-directivă; responsabilitatea călăuzitoare a preotului. Funcțiamistică sau de intermediere între Dumnezeu și om;</p>	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
<p>4. Capcanele consilierii duhovnicești și psihologice neprofesioniste: atitudinea critică; moralizarea; interogatoriul intelectual (investigația aridă); generalizarea devalorizantă etc.;</p>		
<p>5. Tehnică psihologică și trăire duhovnicească în demersul spiritual; Importanța metodologiei în colocviul pastoral; Valoarea și limitele tehnicilor psihologice în acțiunea pastorală;</p>	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	
<p>6. Principii psiho-pastorale: adaptarea la situație, nondirectivitatea explicită; atitudinea empatică etc.; Replici falimentare pentru dialogul pastoral: replica rezolutivă; replica de tip „interogatoriu”, replica comparativă; estimativă; Studii de caz;</p>		
<p>7. Metodologia colocviului duhovnicesc, în perspectiva lui Karl Rogers. Logoterapia; Orizonturile creștine ale psihologiei umaniste; psiho-portretul lui Karl Rogers; Metodologia colocviului pastoral: reformularea (expresii echivalente), restructurarea (focalizarea pe aspectele esențiale ale situației); accentul pe dimensiunea interioară (reflectarea sentimentului);</p>	Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.	

<p>8. Dimensiunea morală a noțiunii de „caracter”. Noțiuni de morfopsihologie. Comportamente care dăunează comunicării interpersonale și afectează negativ raportul pastoral; 6.1. Analizaparadigmelorcaracterologiceridiculate de Teofrast; actualitatealor; Imagineapublică a preotuluiînsocietateacontemporană; calitățișidefecte „șablon”;</p>	<p>Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.</p>	
<p>9. Elemente de psihoterapie duhovnicească. Călătoriiduhovniceștiprininconștientulcelor care opteazăpentru o profesie de ajutorare a semenilor; Cunoașterea de sine, condiție a progresuluiduhovniceșci a exersăriiînacțiuneaspiritual; Dificultățileapropieriiafective de credincios;</p>	<p>Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.</p>	
<p>10. Artaintervențieiipastoraleîninteracțiune cu universulsubiectiv al credincioșilor; „Construcția” subiectivă a sinelui; „Călătoria” terapeuticopastoralășicapcaneleei: tendințadominăriiceluilalt; seteainconștientă de recunoașterepublicăși de apreciere; transferul;</p>		
<p>11. Portretul „robot” al clericului României post-decembriste, din perspectiva a trei etaje sociale: elita intelectualității, nivelul mediu-comun (simplu), sectorul mediocrității;</p>	<p>Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.</p>	
<p>12. Principiile psihologiei umaniste: Conștientizarea de către credincios a resurselor și a curenților proprii; proclamarea valorilor; dezvoltarea armonioasă a persoanei umane (în toate dimensiunile ei: intelectuală, afectivă, socială, morală etc.);</p>	<p>Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.</p>	
<p>13. Psihologia Spirituală Sanitară; 1. Condiția psiho-spirituală a bolnavului; 2. Anxietatea morții și perspectivele unei vieți neîmplinite; 3. Fobia de moarte în societatea post-modernă; 4. Călăuzirea duhovnicească a bolnavului muribund; 5. Principii de consiliere psihologică a bolnavului;</p>	<p>Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.</p>	
<p>14. Tanatologia în abordare medicală, psihologică și pastorală. Resursele de reflecție ale fenomenului desomatizării. Eben Alexander și experiențele de extracorporalizare</p>	<p>Dezbateri, expunere interactivă de poziții, audiții, prezentări Power Point cu imagini.</p>	
<p>8.2 Seminarii</p>		
<p>1. Psiho-teste duhovnicești de analiză individuală și colectivă.</p>	<p>Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.</p>	
<p>2. Oportunități pastorale în mediul sanitar; Analize de caz;</p>	<p>Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.</p>	
<p>3. Tehnica ascultării empatică; Studii de caz;</p>	<p>Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.</p>	

4. Structura personalității preoțești. Psihodiagnostic clerical. Analize;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
5. Tripticul (modelul trinitar) al intervenției psihoterapeutice: reflecția duhovnicească (interpretarea), sintetizarea relevantă; clarificarea;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
6. Un program pastoral operativ: penetrarea țesutului social cu mesajul creștin prin crearea de spații de discuție publică, de analiză, de reflecție și propuneri concrete; căi de a te opune uraganului secularizator din planul valorilor;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
7. Redescoperirea de noi modalități și limbaje de comunicare a credinței; conceputul de „înțelepciune” pastorală; permanenta re-exprimare a dragostei într-o manieră nouă; contactul constat cu vieți convertite, transformate de întâlnirea cu Dumnezeu;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
8. Dominația relativismului moral în societățile bunăstării materiale „instalate” confortabil în istorie; Universul axiologic al tinerilor de astăzi.	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
9. Sensul existenței concrete cotidiene. Concepte deprimante din punct de vedere pastoral: ateism practic, raționalism exacerbat, materialism hedonist.	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
10. Psihoterapie pastorală; Bipolaritatea creștinismului, fundamentat atât pe Cruce, cât și pe Înviere.	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
11. Viziunea antropologică eronată a iluminismului și corecția pastorală restantă;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
12. Noi instrumente de convertire și edificare permanentă a comunității eclesiale;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
13. Cunoașterea conținutului doctrinar propus de Biserică într-o manieră fundamentată critic; Reflexul obsesiv de „a supune totul la verificare”;	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	
14. Pastorală și concepția dinamică despre Adevăr. Ierarhia „adevărurilor”; „Convertirea” comunităților eclesiale: depășirea eclesiocentrismului, recuperarea autenticelor valori și a simțului critic, optimismul în raport cu lumea, stilul de viață ospitalier.	Dezbaterii, prezentări Power Point, lucrări de seminar, dialog.	

BIBLIOGRAFIE GENERALĂ

1. Arhim. Teofil Tia, *Reînnoire profetică și fidelitate față de Tradiție: exigențe pastorale ale epocii post-iluministe*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2011, p. 700.
2. Idem, *Il dramma della solitudine in una società dei consumi*, Vicenza, Edit. LIEF, 2011, p. 33.
3. Karl Frielingsdorf „...Ma Dio non e' così”. *Ricerca di psicoterapia pastorale sulle immagini demoniache di Dio*, Milano, Edit. San Paolo, 1995;
4. Manuale di Pastorale Sanitaria (a cura di Gian Maria Comolli și Italo Monticelli), Torino, Edizioni Camilliane, 1999;
5. Gurie Georgiu, *Psihologia Pastorală Sanitară Ortodoxă, o disciplină dinamică, insuficient creditată eclezial. Principii de călăuzire pastoral-duhovnicească a bolnavului terminal, în „Condiția umană între suferință și iubirea lui Dumnezeu. Terapia bolii și a îngrijirii paliative”*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2012;
6. Isidor Baumgartner, *Psicologia Pastorale*, Roma, Edit. Borla, 1993;
7. Idem, *La relazione pastorale di aiuto. Camminare insieme*, Torino, Edizioni Camilliane, 1993; p. 167-177;
8. Angelo Brusco, Il colloquio con i malati gravi e in fase terminale, în *Anime e corpi* 118(1985),
9. Bruno Giordani, *La psicologia in funzione pastorale. Metodologia del colloquio*, Brescia, Edit. Scuola, 1981;
10. Christos Yannaras, *Contra Religiei*, București, Edit. Anastasia, 2011;
11. Andrew Newberg – Mark Robert Waldman, *Cum ne schimbă Dumnezeu creierul. Descoperirile inovatoare ale unui prestigios neurolog*, București, Edit. Curtea Veche, București, 2009;
12. Horea Roman-Patapievici, *Omul recent*, București, Edit. Humanitas, 2010;
13. Emilianos Timiadis, *Preot, parohie, înnoire*, București, Edit. Sofia, 2001;
14. Ioan Suci, *Eroism. Terapie contra mediocrității*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2001;
15. William Basil Zion, *Eros și transfigurare*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2001, în traducerea lui Ioan Ovidiu Bobăilă;
16. Tomas Spidlik – Marko Ivan Rupnik, *Teologia Pastorală. Pornind de la frumusețe*, Târgu-Lăpuș, Edit. Galaxia Guttenberg, 2007;

10. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Cursul urmărește motivarea consistentă a studenților și a viitorilor angajați din domeniul Pastoraliei, al învățământului, al Asistenței Sociale și al Artei Sacre pentru desfășurarea cu multă pasiune și dinamism a propriei profesii.

11. Evaluare

Tip activitate	11.1 Criterii de evaluare	11.2 metode de evaluare	11.3 Pondere din nota finală
11.4 Curs	<i>Evaluare finală</i>	<i>Evaluare frontală/orală pe baza unui subiect extras de student</i>	10%
		<i>Evaluare scrisă</i>	40%
11.5 Seminar/laborator	<i>Verificare pe parcurs</i>	-	

	- <i>Activitate la seminar</i>	<i>Elaborarea unei lucrări caracteristice cercetării și redactării științifice</i>	30%
		<i>Implicare în dezbaterile de la seminar</i>	20%
10.6 Standard minim de performanță: Cunoștințe minime pentru nota 5: tratarea cel puțin a unui subiect de la examen, indicarea unei minime bibliografii în limba română			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

29.04.2021

Data avizării în catedră

Semnătura Director de Departament

